

Presentatie commissie gemeente Brielle – 6 mei 2019

Inleiding

In uw vorige vergadering van 3 april heeft u met elkaar gesproken over de brief van onze jurist d.d. 8 maart 2019 waarin hij namens de schoolbesturen¹ om de advisering vraagt van het college over de voorgenomen fusie van beide scholen in de binnenstad.²

Een fusie van beide scholen is nodig om de kwaliteit van het onderwijs voor alle kinderen van beide scholen te waarborgen en waar nodig te verbeteren. Samen zijn de scholen sterker om de huisvestingsproblemen aan te pakken en kan er op onderwijsgebied beter worden samengewerkt. In het onderzoek naar de fusie wordt veel aandacht besteed aan de identiteit. Een werkgroep waarin beide scholen zijn vertegenwoordigd, richt zich hier speciaal op.

We stellen het zeer op prijs dat wij u daar vandaag persoonlijk iets meer over kunnen vertellen en zullen daarbij ingaan op de zaken die u tijdens uw vorige vergadering heeft genoemd als aandachtspunten: identiteit en huisvesting. Daarnaast willen wij u een schets geven van het proces wat wij doorlopen.

Voor de goede orde benadrukken wij dat het vandaag gaat over deze voorgenomen scholenfusie en niet over het bestuurlijke fusieonderzoek. Voor dit bestuurlijk fusieonderzoek verwijzen wij u naar ons persbericht van 18 april jongstleden en naar de speciale informatiebijeenkomst voor de vier gemeenteraden op 11 juli aanstaande.

¹ PRIMOVpr, VCO De Kring en Stichting Samenwerkingscholen VP

² Uit de wet (artikel 64b WPO) volgt dat het 'advies van het College over de wenselijkheid van de fusie' een onderdeel is van de FER. Het College maakt geen onderwijskundige afwegingen bij zijn advies, maar beperkt zich in het advies tot:

I: Spreiding en bereikbaarheid van voorzieningen

II: Overwegingen voor wat betreft huisvesting

III: Consequenties voor de lokale educatieve agenda

IV: Effecten van het verdwijnen van de school voor de regio, bijvoorbeeld voor de werkgelegenheid.

Het College geeft dus advies over de wenselijkheid van de voorgenomen fusie vanuit het oogpunt van voorzieningen/huisvesting en andere gemeentelijke aangelegenheden. Het advies van het College richt zich tot het bestuur, directie en de medezeggenschap en moet door bestuur en medezeggenschap bij de besluitvorming worden betrokken. Het is niet de bedoeling geweest van de wetgever om het College van B&W zich uit te laten spreken over onderwijskundige afwegingen die een schoolbestuur maakt bij een fusiebesluit.

Aanleiding voor de fusieplannen

Op 30 maart 2015 vond de officiële opening plaats van de nieuwe Meester Eeuwoutschool onder de toren van de Catharijnekerk. “Een moment om bij stil te staan, want een nieuwe school openen blijft een unieke gebeurtenis”, zo sprak de burgemeester destijds. “De school is niet alleen een beeldbepalend gebouw in de Brielse binnenstad, maar vooral ook – en daar gaat het natuurlijk om – een plek waar vele generaties Brielse kinderen de komende decennia hun educatieve en pedagogische basiservaringen opdoen. Dit schoolgebouw is nog om een andere reden uniek: het is één geheel met het monumentale gebouw van christelijke basisschool Geuzenschip”, aldus de burgemeester.

Vanaf dit memorabele moment baart de huisvesting ons echter ook al zorgen. Het prachtige oude gebouw van Geuzenschip kent een keerzijde wat betreft akoestiek en ruimtegebruik. In het nieuwe gebouw van Meester Eeuwout komen we eigenlijk vanaf dag één al een lokaal tekort. Om de groepen toch te kunnen huisvesten werd de teamkamer ingericht als leslokaal voor het geven van onderwijs. De gezamenlijke ruimte (aula, keuken en speelzaal) wordt sindsdien gezamenlijk benut door Humanitas (voor de buitenschoolse opvang), de bibliotheek op school en de beide scholen. Kortom, in het gebouw is elke vierkante meter benut.

In diezelfde periode (2015-2016) baarde ook de ontwikkeling van de leerlingaantallen van met name CBS Geuzenschip de besturen zorgen (krimp). We gingen in gesprek met de medezeggenschapsraden en de teams hierover, maar de tijd was nog niet rijp om te onderzoeken of de scholen verdergaand zouden kunnen gaan samenwerken. Zoals u wellicht weet, hebben onze besturen de strategie van samenwerking gekozen om te borgen dat we in alle kernen en wijken goed en duurzaam passend onderwijs kunnen blijven geven.

Medio 2018

Medio 2018 hebben we de situatie opnieuw bekeken. Zoals wel vaker met leerlingprognoses bleek de ontwikkeling van het leerlingaantal in werkelijkheid anders gelopen dan destijds voorzien werd. De gemeentelijke prognoses zijn inmiddels bijgesteld.

Leerlingaantal

Het leerlingaantal binnen OBS Meester Eeuwout groeide in de periode van 2016 tot 2018 sterk (2016: 137 II, 2018: 190 II). CBS Geuzenschip bleef in diezelfde periode stabiel (2016: 107 II, 2018: 109 II). Ook de huidige cijfers voor 2019/2020 laten voor Geuzenschip geen hogere inschrijving zien dan gebruikelijk. Meester Eeuwoutschool laat wel een grotere groei zien, daarom maken ze sinds vorig schooljaar gebruik van lokalen in Geuzenschip.

Op de teldatum van 2018 hadden beide scholen gezamenlijk 299 leerlingen ingeschreven. De komende jaren loopt dit, na een kleine daling in 2019, verder op naar 332 in 2023.

Ondanks deze positieve ontwikkelingen tav de leerlingaantallen op Meester Eeuwout blijft CBS Geuzenschip een kleine school (gemiddeld 105 leerlingen) en kent daardoor een hogere mate van kwetsbaarheid en werkdruk.

De huisvestingsproblematiek bleek eerder toe- dan afgenomen. Met name het gebouw van CBS Geuzenschip belemmert de leerkrachten bij het organiseren van het onderwijs.

Daarnaast zijn, ondanks een aantal genomen maatregelen, de klachten omtrent de akoestiek niet verminderd. Ook zijn er een aantal zeer kleine lokalen, die niet goed bruikbaar zijn voor groepen van 25 leerlingen.

Tijdens schooljaar 2017-2018 bleek dat in hun huidige vorm de individuele scholen de huisvestingproblematiek niet aankunnen. Er was een actieve samenwerking ontstaan om tot praktische oplossingen te komen. De directies en teams zijn daarbij op gezamenlijke studiedagen ook op onderzoek gegaan waar ze op onderwijsgebied met elkaar kunnen samenwerken. Ze ontdekten meer overeenkomsten dan verschillen. Dit resulteerde in het voorstel om hun sterkten samen te voegen, zodat hiermee een sterke binnenstad school zou ontstaan.

Dit voorstel is voorgelegd aan de MR's en de besturen van PRIMOVpr en VCO De Kring. Zij hebben ingestemd om op basis van een zogenoemd 'Samenwerkingsschool – Stappenplan' uit te zoeken en te ontdekken of het mogelijk is om meer te gaan samenwerken en te komen tot één school met een nieuwe identiteit, waarin de huidige identiteit van beide scholen herkenbaar zal zijn.

Dit plan wordt gedragen door de beide besturen, de gezamenlijke MR's, de teams van obs Meester Eeuwout en CBS Geuzenschip en de directie van beide scholen. In februari 2019 hebben wij hiervoor met elkaar een Intentieverklaring ondertekend.

Proces

Directies en MR's hebben de wens uitgesproken om de formele besluitvorming rond de fusie, voor zover mogelijk, af te ronden vóór 1 juli 2019. Om verschillende redenen zien we voordelen in een kort en intensief proces, waarin we tegelijkertijd streven naar een ordentelijk en zorgvuldig verloop van dit proces. Wij zijn als bestuur bereid om te onderzoeken of de wens van de directies en MR's haalbaar is, maar hebben ook gesteld dat zorgvuldigheid belangrijker is dan snelheid.

Mocht een fusie per 2019 onverhoopt niet haalbaar zijn dan ontstaat er een nieuwe situatie en zal de waarschijnlijke fusiedatum op 1-8-2020 bepaald worden.

Ik kan u melden dat er in de gezamenlijke MR-vergadering die op dit moment plaatsvindt, wordt gekeken naar het tempo van de fusie en dat daarvoor vanavond een voorstel is voorgelegd aan de MR's. Over de uitkomst van deze vergadering informeren wij ouders en de commissie zo snel als mogelijk.

Projectgroep

Om het proces in goede banen te leiden, wordt er gewerkt met een projectgroep en een stuurgroep. Hiervoor is er een externe projectleider aangesteld. Zij wordt ondersteund door onze communicatiemedewerkster en een externe jurist.

Tevens is er een plan van aanpak gemaakt, waarin het proces van fusieonderzoek gedetailleerd beschreven staat.

Om te zorgen voor draagvlak, wordt er gewerkt met werkgroepen rondom relevante thema's (Identiteit, Onderwijs, Personeel & Organisatie, Huisvesting, Financiën, PR &

Communicatie). De resultaten van het onderzoek worden vastgelegd in een fusieeffectrapportage.

Ook zijn ouders betrokken in het proces. Zo zijn de fusieplannen gepresenteerd tijdens een gezamenlijke informatieavond die plaatsvond op 19 februari j.l. en is hen gevraagd om mee te denken over kansen, zorgen en bedreigingen. Bovendien hebben ouders van beide scholen zitting genomen in de werkgroepen Identiteit en PR & Communicatie. Conform de wettelijke vereisten vindt er ook een ouderpeiling plaats als onderdeel van het proces.

Bijzondere situatie bij een fusie tot samenwerkingsschool

Zoals u wellicht weet hebben wij reeds eerder samenwerkingsscholen³ “opgericht”. Die processen verliepen op een manier die vergelijkbaar is aan zoals we net het proces in Brielle omschreven hebben.

Wat gebeurt er juridisch bij het ontstaan van een samenwerkingsschool?

Nadat de formele besluitvorming op basis van de fusieeffectrapportage is afgerond, kunnen de scholen fuseren. Er gebeurt dan het volgende op hetzelfde ondeelbare moment:

- VCO De Kring draagt CBS Geuzenschap over aan PRIMOVpr
- Zodat de scholen kunnen fuseren
- De nieuwe school wordt op hetzelfde ondeelbare moment overgedragen aan de Stichting Samenwerkingsscholen VP (een co-productie van PRIMOVpr en VCO De Kring)⁴.

Anders dan bij de vorige drie samenwerkingsscholen hoeft er geen statutenwijziging van de Stichting Samenwerkingsscholen plaats te vinden. Bij de laatste statutenwijziging heeft de notaris de statuten dusdanig geformuleerd dat bij het ontstaan van toekomstige nieuwe samenwerkingsscholen er geen statutenwijziging meer hoeft plaats te vinden.

Wél zullen we natuurlijk de gemeenteraad van Brielle als ook de andere betreffende gemeenteraden informeren over het feit dat er een nieuwe school onder het bestuur wordt toegevoegd en dat daarmee een nieuwe gemeente zijnde Brielle als extern toezichthouder aan de stichting wordt verbonden.

Huisvesting

We kunnen in het gebouw met een beetje improviseren dertien groepen maken. Er is dan geen ruimte voor een teamkamer en de aula wordt feitelijk overbelast. Voor het komende schooljaar kunnen we het daar in principe mee redden. We zijn al geruime tijd met de gemeente in gesprek over de problematiek van de onderwijshuisvesting in de binnenstad. Gezien de prognoses zal er een oplossing gevonden moeten worden. Immers, bij een leerlingaantal van 332 in 2023 zijn er ten minste 14 groepen nodig en ontstaat er dus een tekort van tenminste 2 lokalen.

Identiteit

³ De Vlasbloem in Zuidland, De Zeewinde in Rockanje en De Ravelinde in Heenvliet

⁴ Wanneer de overdracht zo mogelijk in 2020 zou plaats vinden én het bestuurlijke fusieonderzoek zou daadwerkelijk tot een besturenfusie leiden, dan hoeft de fusieschool niet meer separaat overgedragen te worden, want de scholen vallen vanaf dat moment dan immers al onder hetzelfde (fusie)bestuur.

We hebben de werkgroep Identiteit gevraagd om met een voorstel te komen ten aanzien van de identiteit van de Samenwerkingschool, passend bij de kernwaarden van de huidige scholen (uitgewerkt op studiedag 2018), waarbij de leidende principes zijn:

- Statuten⁵ van de Stichting Samenwerkingscholen (bepalingen t.a.v. identiteitswerkgroep);
- ouders moeten zich kunnen herkennen in de nieuwe identiteit;
- duidelijk moet worden 'waarom doen we dit';
- de richting 'waar gaan we naar toe' moet bepaald worden;
- inclusief burgerschap;
- geloof, rituelen en cultuur vormgeven in het dagelijks schoolleven.

De werkgroep is daar op dit moment volop mee bezig.

Slotwoord

We hopen dat we u een goede toelichting hebben kunnen geven op het proces dat we op dit moment doorlopen op de scholen in de binnenstad. Er zijn veel partijen intensief aan het werk binnen het fusieonderzoek.

Met elkaar zijn wij van mening dat een fusie van beide scholen nodig is om de kwaliteit van het onderwijs voor alle kinderen van beide scholen te waarborgen en waar nodig te verbeteren. Samen zijn de scholen sterker om de huisvestingsproblemen aan te pakken en kan er op onderwijsgebied beter worden samengewerkt.

Door het bundelen van de krachten kunnen we het goede onderwijs van de beide scholen bestendigen, zodat de huidige en volgende generatie(s) Brielse kinderen een goede basis voor hun toekomst geboden kan worden.

We vragen het College van B&W dan ook om hun spoedige advies over de wenselijkheid van onze fusieplannen.

Dank u wel.

VCO De Kring
Henk de Kock

PRIMOvpr
Ingrid van Doesburg

⁵ Artikel 5, lid 4:

Iedere school heeft een identiteitscommissie, die de waarborging van de christelijke en openbare kernwaarden bewaakt. Hiertoe zal een regeling worden opgesteld, zoals genoemd in artikel 9 lid 4 van deze statuten.

Artikel 9, lid 4:

Naast haar wettelijke taken houdt de raad van toezicht ook specifiek toezicht----- op het karakter van de (samenwerkings)scholen en de eerbiediging van ieders - godsdienst of levensbeschouwing. Hiertoe voert zij jaarlijks tenminste één keer- het gesprek met de identiteitscommissies, waarvan de regelingen apart zijn ----- uitgewerkt in een reglement.